

Riktlinjer för Motala kommuns arbete för de nationella minoriteterna

Motala kommun

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum: 2014-02-24
Reviderande instans:
Datum:
Gäller från: 2014-02-25

Diarienummer: 13/KS 01210
Paragraf: 13
Diarienummer:
Paragraf:

Riktlinjer för Motala kommuns arbete för de nationella minoriteterna

Inledning

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) ger ett **grundskydd** för de fem nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

För kommunens del innebär det att de nationella minoriteterna ska få information om sina rättigheter enligt lagen.

De svenska myndigheterna har också ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. De nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas, särskilt barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket.

Kommunen ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

Kommunen ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där det behövs i enskildas kontakter med kommunen. Särskilda tider och platser får bestämmas för att ta emot besök eller telefonsamtal från enskilda som talar något av dessa tre språk. Finns det personal som behärskar och vill använda aktuellt språk, har den enskilde rätt att använda språket i myndighetsärendet.

Motala kommun ingår sedan den 1 februari 2013 också i förvaltningsområdet för finska, vilket ger finska språket **förstärkt skydd**. Det innebär att enskilda har rätt att använda finska i sina skriftliga och muntliga kontakter i sina ärenden hos kommunen. Kommunen är då också skyldig att svara på finska och, om den enskilde inte har juridiskt biträde, att översätta beslut och beslutsmotivering i ärendet. Kommunen ska sträva efter att svara på finska i rådgivning och information även om det inte gäller ett enskilt ärende. Enskilda har också rätt att få tillgång till äldreomsorg och förskola helt eller delvis på finska.

Riktlinjer för Motala kommuns arbete för de nationella minoriteterna

Det är den enskilde själv som avgör om hen identifierar sig med och vill tillhöra en nationell minoritet. Kommunen ska inte ifrågasätta om en enskild vill använda sitt minoritetsspråk även om det finns kunskaper i svenska.

Samtliga nationella minoriteter

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för samordning av arbetet enligt minoritetslagstiftningen i Motala kommun.

Information om rättigheter enligt minoritetslagen

Kommunstyrelsen ansvarar för att information om rättigheter enligt minoritetslagen finns tillgänglig på kommunens hemsida.

Kommunstyrelsen ansvarar för samordning av öppna informations- och dialogmöten för de nationella minoriteterna i kommunen.

Samtliga nämnder ska informera sin personal om minoritetslagstiftningen.

Bevarande och utveckling av språk och kultur

Bildningsnämnden ansvarar för information om och tillhandahållande av modersmålsundervisning på minoritetsspråken enligt skollag och skolförordning.

Bildningsnämnden har också huvudansvaret för aktiviteter i syfte att bevara och utveckla de nationella minoriteternas kultur. Även socialnämnden ska beakta minoritetskulturernas bevarande och utveckling, framför allt inom äldreomsorgen.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för information på minoritetsspråken på kommunens hemsida och olika informationsaktiviteter.

Samtliga nämnder ska i lämplig utsträckning se till att informationsmaterial finns tillgängligt på minoritetsspråken.

Samråd

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att de nationella minoriteterna ges inflytande i frågor som berör dem och att samråd där det är möjligt genomförs med representanter för minoriteterna.

Samtliga nämnder ska där det är möjligt genomföra samråd med representanter för de nationella minoriteterna i frågor som berör dem. Detta gäller framför allt bildningsnämnden vad avser förskola, skola, ungdomsfrågor och kulturverksamhet samt socialnämnden när det gäller äldreomsorg.

Användning av minoritetsspråk i myndighetskontakter

Samtliga nämnder ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli och samiska där det behövs. Där det finns behov av sådan personal ska respektive nämnd ta reda på om det finns personal med sådana språkkunskaper samt eventuella behov av kompletterande språkutbildning. Sådana språkkunskaper får utgöra fördel vid rekrytering. Det är frivilligt för personal att uppge eventuella språkkunskaper och att använda dem i arbetet.

Samtliga nämnder får bestämma tider och särskilda platser för att ta emot den som talar finska, meänkieli eller samiska. Nämnderna får också ha särskilda telefontider för detta.

Om det finns personal som behärskar finska, meänkieli eller samiska och vill använda språket i arbetet, så ska respektive nämnd ge den enskilde möjlighet att använda språket vid muntliga och skriftliga kontakter i nämndsärenden där den enskilde är part.

Äldreomsorg

Om det finns personal inom äldreomsorgen som behärskar finska, meänkieli eller samiska och vill använda språket i arbetet, så ska socialnämnden erbjuda service och omvårdnad på språken. Socialnämnden ska också verka för att sådan service ges av externa utförare.

Särskilt för förvaltningsområdet för finska

Kommunstyrelsen har särskilt ansvar för samordningen av åtgärder inom det finska förvaltningsområdet och fastställer handlingsplan för detta. Kommunstyrelsen beslutar om användning av det statsbidrag som utbetalas för vissa av förvaltningsområdets merkostnader. Med början 2013 och två år framåt är en särskild samordnare anställd för att initiera åtgärder och centrala samråd.

Användning av minoritetsspråk i myndighetskontakter

Samtliga nämnder ska ge enskilda rätten att använda finska vid muntliga och skriftliga kontakter i enskilt ärende där nämnden är beslutsfattare. Det gäller när den enskilde är part eller ställföreträdare (inte ombud) för part i ärendet. Med ”enskild” menas en fysisk person eller ett bolag, förening eller annan organisation, däremot inte en myndighet eller liknande.

Respektive nämnd ska ge muntligt svar på samma språk. Enskild som inte har juridiskt biträde, ska dessutom på begäran få skriftlig översättning av beslut och motivering till finska.

Om en skrift som har innehåll av betydelse för ärendet har getts in på finska så bör handlingen översättas till svenska.

Nämnden får bestämma särskild tid och plats där servicen ges på finska. Information om detta ska ges på både svenska och finska.

Om nämnden inte har personal som behärskar och vill använda finska språket, ska det finnas rutiner för att tolk kan ordnas med inte alltför långt varsel.

Användning av minoritetsspråk i andra kontakter med kommunen

Samtliga nämnder ska sträva efter att bemöta de enskilda som önskar det på finska även om det inte gäller myndighetsärende. Det gäller rådgivning och information till allmänheten, erbjudande om vård, undervisning. Blanketter och informationsblad avsedda för allmänheten ska där det är lämpligt översättas till finska eller ges ut i tvåspråkig version.

Förskola

Bildningsnämnden ska erbjuda förskoleverksamhet (i egen regi eller med extern utövare) som helt eller delvis bedrivs på finska om vårdnadshavare begär det. Omfattningen av verksamheten kan variera beroende på hur många barn den omfattar och tillgången på personal som behärskar och vill använda finska språket.

Äldreomsorg

Socialnämnden ska planera för att erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska. Nämnden ska organisera verksamheten så att den personal som finns i äldreomsorgen och som behärskar och vill använda finska så långt möjligt ska arbeta ned de äldre som har finska som första språk.

Bidrag

Kommunstyrelsen får bevilja bidrag till ideella organisationer för aktiviteter inom ramen för det finska förvaltningsområdet och det statsbidrag kommunen erhåller för detta ändamål. Riktlinjer för detta fastställs av kommunstyrelsen.